

Br:

Podgorica, 8. mart 2024.

IZVJEŠTAJ

o učešću ministra vanjskih poslova dr Filipa Ivanovića i ministra odbrane Dragana Krapovića na Minhenskoj bezbjednosnoj konferenciji, Minhen, SR Njemačka, 16 – 18. februar 2024. godine

Ministri vanjskih poslova i odbrane, dr Filip Ivanović i Dragan Krapović učestvovali su na Minhenskoj bezbjednosnoj konferenciji, koja je održana u periodu 16 - 18. februara 2024. godine.

U delegaciji Crne Gore su bili: Zdravko Jovović, otpravnik poslova a.i. u Ambasadi Crne Gore u Berlinu, Milena Kalezić, v.d. generalne direktorice za NATO i politiku bezbjednosti u Ministarstvu vanjskih poslova, general-major Rajko Pešić u Ministarstvu odbrane, brigadni general Milutin Đurović, izaslanik odbrane Crne Gore u Berlinu, Majda Gluščević, šefica Kabineta ministra vanjskih poslova, major Želimir Pojužina, šef Kabineta ministra odbrane i Dijana Ralević, II sekretar u Ambasadi Crne Gore u SR Njemačkoj

Odluke sa Minhenske bezbjednosne konferencije

Ovogodišnja jubilara 60. Minhenska bezbjednosna konferencija organizovana je pod motom „Izgubiti-Izgubiti?“ i okupila je više od 1000 učesnika, među njima više od 50 šefova država/vlada i preko 100 ministara vanjskih poslova i odbrane, predstavnike akademske zajednice, NVO sektora i biznis miljea. U fokusu diskusija su bile rastuće geopolitičke tenzije i sve veća ekonomska neizvjesnost, sa akcentom na rat Rusije protiv Ukrajine, situaciju na Bliskom Istoku i druga potencijalna žarišta, kao i mehanizme interakcije i saradnje u cilju postizanja veće sigurnosti i bezbjednosti na globalnom nivou. Takođe, govornici su izrazili zabrinutost zbog narušene transatlantske bezbjednosti i ukazali na opasnost od ambicija autokratskih režima. Konferencija je započela i protekla u duhu dvije novosti- smrt ruskog opozicionara Alekseja Navalnog i povlačenje ukrajinskih trupa iz Avdijivke u regiji Donjeck, koja je od početka rata služila kao važno uporište ukrajinskih snaga. Ovogodišnja konferencija je obuhvatila i temu Globalnog juga, a ukazano je i na potrebu jačanja saradnje sa indo-pacifičkim regionom, imajući u vidu uticaj ovog regiona na globalnu bezbjednost.

Značajan broj učesnika i širok dijapazon tema potvrdili su značaj koji ima Minhenska bezbjednosna konferencija kao najvažniji svjetski forum za diskusiju o bezbjednosnim politikama.

Ocjena posjete

Ministar vanjskih poslova dr Filip Ivanović tokom Minhenske bezbjednosne konferencije, učestvovao je na više diskusija posvećenih različitim aspektima regionalne i globalne sigurnosti, govorio na panelu posvećenom budućnosti Zapadnog Balkana, a imao je i niz bilateralnih susreta.

Govoreći na panelu posvećenom Zapadnom Balkanu pod nazivom „Budućnost Zapadnog Balkana, izazovi i šanse za EU i transatlantsko savezništvo”,.mvp Ivanović je akcentovao rezultate koje je Crna Gora ostvarila kao predvodnik pregovaračkog procesa sa EU. On je ocijenio da je nedavno najavljeni Plan rasta i generalno svi projekti pomoći od velikog značaja za ZB, te da je potrebna i promjena percepcije o ZB, da je to region koji pripada Evropi i za koji EU ne treba da bude samo cilj u dalekoj budućnosti, već i „sredstvo“ na putu ka napretku i stabilnosti. Ukazavši na brojne izazove sa kojima se region suočava, što je prepoznato i od strane NATO i EU, ocijenio je da su jasna evropska perspektiva i članstvo u Evropskoj uniji jedini siguran put za izgradnju stabilnih i prosperitetnih društava na Zapadnom Balkanu. Takođe,.mvp Ivanović je istakao da će Crna Gora, kao odgovoran susjed i država privržena regionalnoj saradnji, nastaviti da bude faktor stabilnosti, u potpunosti usklađena sa Zajedničkom vanjskom i bezbjednosnom politikom Evropske unije i posvećena što skorijem ostvarenju ključnog vanjskopolitičkog prioriteta, članstva u Evropskoj uniji.

Dodatno, ministar vanjskih poslova je istakao da će Crna Gora kao kredibilna NATO članica nastaviti da doprinosi jedinstvenom odgovoru međunarodne zajednice na aktuelne bezbjednosne izazove i ponovio privrženost Crne Gore očuvanju međunarodnog poretka baziranog na pravilima, kao i diplomatiji i dijalogu koji predstavljaju jedini način za trajno rješavanje konflikata među državama i na međunarodnom nivou.

Na marginama Minhenske bezbjednosne konferencije ministar vanjskih poslova, dr Filip Ivanović imao je brojne bilateralne susrete tokom kojih je sa sagovornicima razgovarao o aktuelnim geopolitičkim temama, vanjskopolitičkim prioritetima Crne Gore, mehanizmima unapređenja saradnje i rezultatima 44. Vlade Crne Gore u prvih 100 dana mandata i reformama i aktivnostima koje Crna Gora preduzima na putu evropskih integracija.

Na sastanku.mvp Ivanovića i potpredsjednice Vlade Ukrajine za evropske i evroatlantske integracije, ukazana je podrška Crne Gore Ukrajini kada je u pitanju očuvanje njenog suvereniteta i teritorijalnog integriteta, ali i evropskim integracijama. Tokom sastanka sa specijalnim izaslanikom Ujedinjenog Kraljevstva za ZB, razgovarano je o uspješnim imenovanjima nedostajućih funkcija u oblasti pravosuđa, kao i kompletne pregovaračke strukture sa EU, ratifikaciji svih sporazuma iz Berlinskog procesa, i nedavno održanoj Međuvladinoj konferenciji. U razgovoru sa specijalnim izaslanikom Vlade SR Njemačke za zemlje ZB, sagovornici razmijenili mišljenja o prilikama u Crnoj Gori, procesu i dinamici evropskih integracija i situaciji u regionu. Njemački specijalni izaslanik za ZB je pozdravio

uspjehe koje je 44. Vlada Crne Gore u prvih 100 dana rada napravila i naglasio da dalja podrška Njemačke evropskom putu Crne Gore neće izostat, sve dok budu ostvarivani rezultati i potvrđivana neupitna pripadnost evroatlantskom i evropskom sistemu vrijednosti.

Na marginama Minhenske bezbjednosne konferencije.mvp Ivanović je, takođe, imao susrete sa ministrima vanjskih poslova Islanda, Turske i Rumunije, tokom kojih je ukazao na potencijale razvoja i jačanja saradnje u mnogim oblastima, a prvenstveno kroz dinamiziranje političkog dijaloga. Sa.mvp Islanda ukazano je na mogućnost jačanja saradnje u oblasti proizvodnje energije iz geotermalnih izvora, kao i tretiranje otpada, u cilju usklađivanja sa regulativama EU. Tokom sastanka sa.mvp Turske ukazano je na bliske odnose dvije države, kao i bogatu saradnju u mnogim oblastima. U vezi sa bezbjednosnom situacijom u regionu, ukazano na doprinose turske strane da se održi mir i stabilnost na ZB. U razgovoru sa.mvp Rumunije, obje strane ukazale da je rat protiv Ukrajine dodatno usložnio bezbjednosnu situaciju u Evropi, zbog čega se nameće potreba za još većim zajedništvom i agilnom politikom proširenja EU. Sa ministrima vanjskih poslova Šri Lanke i Maldiva, razgovarano je o mogućim oblastima za saradnju, poput turizma i kulture, kao i o uspješnoj multilateralnoj saradnji, ukazavši na značaj podrške kandidaturi Crne Gore za nestalnu članicu SB UN 2026-2027. Takođe,.mvp Ivanović se sastao i sa velikim kancelarom Suverenog Viteškog Malteškog Reda gdje je bilo riječi o aktuelnim temama u evroatlantskom području i daljoj saradnji.

Ministar Ivanović je učešće na Minhenskoj bezbjednosnoj konferenciji iskoristio i za susrete sa bivšom pomoćnicom državnog sekretara SAD za evropska i evroazijska pitanja i profesoricom u Belfer centru za nauku i međunarodne odnose pri Harvard Kenedi Školi K. Donfried, kao i predsjednikom i izvršnim direktorom Fonda braće Rockefeller Stefan B. Hajncom. Tom prilikom.mvp Ivanović je upoznao sagovornike sa prilikama u zemlji, te istakao da je Crna Gora posvećena glavnim spoljnopoličkim ciljevima, prevashodno kada se radi o kredibilnom članstvu u NATO i evropskim integracijama.

Takođe, u okviru konferencije organizovani su i kraći susreti sa.mvp Kraljevine Jordan, generalnim sekretarom EEAS-a i izvršnom direktoricom Instituta Aspen. Ministar Ivanović i.mvp Kraljevine Jordan razgovarali su o mogućnostima unapređenja saradnje dvije države. Sa generalnm sekretarom Evropske službe za vanjske poslove (EEAS) fokus razgovora je bio na evropskim integracijama Crne Gore, uz detaljno upoznavanje sagovornika sa ostvarenim rezultatima na tom putu, daljim planiranim aktivnostima i agendi po pitanju zatvaranja pregovaračkih poglavlja, ali i potrebi za novom dinamikom politike proširenja EU. Kada je u pitanju susret sa izvršnom direktoricom Aspen Instituta, obje strane tokom razgovora veoma uspješnom ocijenili konferenciju „Digitalizacija i demokratija“, koju je, u Podgorici, organizovao Institut Aspen u saradnji sa MVP CG.

Ministar odbrane Dragan Krapović je tokom učešća na panelima u okviru Konferencije, kao i tokom bilateralnih sastanaka naglasio da se Crna Gora vodi principima dugotrajnog mira, solidarnosti i multilateralizma, i da na regionalnom planu njeguje dobrosusjedske odnose. Na poziv organizatora MSC, 15.02.2024, ministar Krapović prisustvovao je tradicionalnoj večeri inovacija koju organizuje MSC, Bostonska konsaltig grupa i Bundesver centar za inovacije. Na navedenom događaju uz prisustvo ministara odbrane drugih zemalja, lidera u oblasti bezbjednosti i visokih vojnih zvaničnika i rukovodioca razgovaralo se o implikacijama najnovijih istraživanja MSC, sprovedenih u saradnji sa Bostonskom konsaltig grupom, u oblasti odbrambenih inovacija.

Na marginama Konferencije, ministar odbrane Dragan Krapović je kroz organizovane bilateralne sastanke razgovarao sa ministrom odbrane R. Bugarske, R. Grčke, Kanade, R. Albanije i parlamentarnom Državnom sekretarkom u Saveznom Ministarstvu odbrane SR. Njemačke. Sagovornici su iskazali zainteresovanost za nastavak i jačanje saradnje na polju odbrane, planovima koji imaju dobru perspektivu i njihovoj nesmetanoj realizaciji.

Ministar odbrane R. Bugarske Todor Tagarev, zahvalio se na doprinosu Crne Gore u jačanju snaga Alijanse na istočnom krilu i kontribuciji u NATO misiji FLF "Forward Land Forces-Isturene kopnene snage" i iskazao namjeru Bugarske da borbenu grupu sa bataljonskog nivoa poveća na nivo brigade. Istakao je dobru saradnju sa susjednim zemljama članicama NATO i tom prilikom naglasio je značaj realizacije programa vojne mobilnosti „Military Mobility“. Ministar Tagarev je uputio poziv ministru odbrane Draganu Krapoviću da zvanično posjeti Bugarsku, a u kontekstu vojno-tehnološke saradnje da prisustvuje izložbi vojne tehnologije u Plovdivu od 5. do 8. juna 2024. i najavio da će uslijediti zvanično pozivno pismo. Ministar nacionalne odbrane R. Grčke, Nikolaos Dendias istakao je da je stabilnost Zapadnog Balkana u samom fokusu spoljne politike Grčke i naglasio je potrebu očuvanja mira u regionu i spremnost Grčke da tome doprinese koliko je god u mogućnosti. Ministar Dendias je istakao da je NATO komponenta prisutna i jedinstvena na Balkanu, ali da on nije jedina potreba, već smatra da bi EU morala da preduzme više angažovanja u regionu, kao i da zemlje Zapadnog Balkana moraju biti oslonjene jedna na drugu i spremne da ukoliko dođe do dodatnih izazova izgrađuju posebne projekte stabilnosti. Ministar Dendias je rekao da grčke oružane snage trenutno prolaze kroz fazu reforme i da je spreman da u narednom periodu podijeli stečena iskustva. Ministar Dendias je uputio poziv da se uključimo u inovativni EKO sistem, kroz koji u okviru svojih mogućnosti možemo dati svoj doprinos inovativnim procesima u razvoju (na primjer: razvoj dronova, antidron sistema i robota posebno kada je u pitanju razvoj EOD sposobnosti ili razvoj novih tipova fregata). U ovom projektu pored svoje strateške saradnje sa Francuskom, Grčka vidi dobru priliku za dugoročni plan saradnje sa zemljama iz regiona, jedinstveni pristup za ulaganje u odbranu i razvoj zajedničke infrastrukture.

Na zahtjev ministra odbrane Kanade Bila Blera, tokom MSC je realizovan bilateralni sastanak sa ministrom Draganom Krapovićem. Ministar odbrane Bler iskazao je posebnu zahvalnost za učešće pripadnika Vojske Crne Gore u angažovanju NATO eFP Letonija, raspoređivanjem jedinica u okviru kanadske borbene grupe. Ministar Bler je najavio spremnost Kanade da

pruži pomoći i saradnju na polju odbrane, uputivši poziv ministru odbrane Krapoviću da zvanično posjeti Kanadu.

Parlamentarna Državna sekretara u Saveznom Ministarstvu odbrane SR Njemačke, Siemtije Miler je tokom bilateralnog sastanka saopštila da očekuje da će Crna Gora iskazati zainteresovanost za poslatim zahtjevima za obuku od 2023. godine i pored toga posebno je naglasila interesovanje za bezbjedonosnu situaciju u regionu Zapadnog Balkana. Državna sekretarka Miler je predstavila spremnost SR Njemačke da podrži Crnu Goru u integraciji ka EU, ali i kroz saradnju u oblasti odbrane.

Drugog dana konferencije realizovan je bilateralni sastanak sa ministrom odbrane R. Albanije, Nikom Pelešiem. Ministar Peleši je rekao da Crna Gora i Albanija kao dvije susjedne zemlje i članice NATO imaju iste poglede na bezbjednosna dešavanja i da je to obavezujući pristup za dobru saradnju u sektoru odbrane. Sagovornici su istakli značaj odbrambene saradnje dvije zemlje i iskazali očekivanja skorašnjeg potpisivanja tehničkog aranžmana, koji bi predstavljao osnovu za zajedničku obuku pripadnika VCG i Vojske Albanije. Ministar Peleši je pozvao na investicije i zajednička ulaganja, prije svega na razvoju zajedničkih tehničkih kapaciteta. Ministar Peleši je uputio poziv ministru Krapoviću da 04. marta 2024. prisustvuje otvaranju Taktičke vazduhoplovne baze koju će koristiti takođe i NATO snage.

Tokom bilateralnih sastanaka sa ministrom odbrane R. Bugarske, R. Grčke i R. Albanije upućeni su pozivi pripadnicima Vojske Crne Gore za učešće u zajedničkim vježbama u cilju dostizanja interoperabilnosti jedinica. Na poziv federalnog ministra odbrane SR Njemačke, Borisa Pistorijusa, tokom MSC ministar odbrane Dragan Krapović je prisustvovao radnom ručku, tokom kojeg se susreo sa ministrom odbrane R. Hrvatske Ivanom Anušićem. Ministri su tom prilikom razgovarali o unaprjeđenju saradnje dvije savezničke i prijateljske zemlje na polju odbrane i evropskih integracija. Ministar odbrane Dragan Krapović, na poziv premijera Bavarske Markus Zedera i organizatora Minhenske bezbjednosne konferencije, prisustvovao zvaničnoj večeri povodom dodjele nagrada "Ewald Von Kleist ceremony".